

ЩОДО НЕМОЖЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКСПЕРТОМ ЧЕРЕЗ СУВОРЕ СЛІДУВАННЯ ФОРМУЛЮВАННЮ ПОСТАВЛЕНОГО ПИТАННЯ

Дерев'янко Наталія Зеновіївна

*доктор філософії в галузі права, доцент,
академік Академії адміністративно-правових наук,
член-кореспондент Міжнародної кадрової академії,
декан юридичного факультету*

*Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янчука
м. Рівне, Україна*

ORCID ID: 0000-0002-4749-6782

Суворе слідування формулюванню поставленого питання є не стільки причиною неможливості вирішення питання по суті, скільки свідченням небажання експерта сумлінно виконувати свої обов'язки.

Справа в тому, що існує два основних підходи до постановки питань в експертному висновку: перший – це «автоматичне» перенесення питання, що міститься в постанові про призначення експертизи, без будь-яких її змін; другий – це редагування питання експертом за погодженням з ініціатором призначення експертизи.

Стосовно розглянутого предмету, більший інтерес викликає перша ситуація. Враховуючи можливу недосвідченість або незнання специфіки проведення тих чи інших видів експертиз, призначаючий її співробітник може некоректно (з позиції судової експертизи) сформулювати питання (питання), що підлягає дозволу.

Експерт, у свою чергу, ознайомившись з постановою про призначення експертизи і зазначивши для себе окремі неточності, цілком законно може перенести дане питання у свій висновок і відповісти на нього буквально в повній відповідності з чинною методикою.

Проблема полягає в тому, що в низці випадків питання може бути сформульоване таким чином, що відповіді на нього не видається можливим, і експерт про це міг або повинен був припускати.

Конкретна підстава неможливості проведення експертного висновку в такому випадку може бути різною: відсутність методики, непридатність об'єктів, недостатність зразків тощо. Однак справжня причина в одному – недобросовісність експерта, а також помилкове з його боку ототожнення понять предмета, завдання і питання експертизи.

Як приклад, питання: «Яка давність виробництва пострілу?» – цілком обгрунтовано може бути залишений експертом без відповіді, оскільки

сучасні методики криміналістичного дослідження вогнепальної зброї не дозволяють встановлювати абсолютний час пострілу. А ось аналогічне по суті експертне завдання, але з іншим формулюванням питання: «чи проводився постріл з цієї зброї після останньої чистки його каналу ствола?» – успішно вирішується сучасною судовою балістикою.

Або, щодо документів, виконаних на сучасних друкуючих пристроях (принтерах тощо), на запитання: «яким способом виконаний машинописний текст в представленому на дослідженні документі?» – експерт може дати висновок – неможливо вирішити питання, пославшись, на те, що в представленому документі машинописний текст (тобто знаки, надруковані на пишучій машинці) відсутні, а про сучасні засоби і способи друку в постанові нічого не сказано.

Для встановлення справжніх причин неможливості виконання експертизи в даній ситуації слід встановити:

1) яким чином експерт уявив сутність предмета і завдань експертизи і як він співвідносив з ними питання, сформульовані в постанові;

2) чи відповідає формулювання питання, викладене в постанові про призначення експертизи, сучасному стану науки і техніки, а також можливостям цього виду експертизи;

3) чи звертав увагу експерт на редакцію поставлених питань і чи не викликала вона у нього якісь сумніви;

4) дозволила б зміна формулювання питання вирішити поставлене завдання, якщо так, то чому він його не змінив.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-589-4-19>

СУДОВІ ЕКСПЕРТИЗИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КОРУПЦІЙНИХ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ, ВЧИНЕНИХ ПРАЦІВНИКАМИ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Дрозд Віталій Юрійович

кандидат юридичних наук,

науковий співробітник науково-дослідної лабораторії

з проблем запобігання кримінальним правопорушенням

факультету № 3

Донецького державного університету внутрішніх справ

м. Кропивницький, Україна

Однією з форм використання слідчим спеціальних знань, регламентованою кримінальним процесуальним законодавством, є призначення та проведення судових експертиз.